

«سرآمد» گزارش می‌دهد؛

چشم‌انداز نبرد ژئوپلیتیک نفت و آینده حمل‌ونقل دریایی جهان

واکاوی موضع ایران و عربستان در مقابل طرح «کربن صفر دریایی»

سید علی گروه انرژی – سعید قلیچی – بسیاری از کارشناسان بر این باورند که همسویی ایجادشده میان تهران و ریاض گامی مهم جهت ترسیم آینده تقاضای جهانی نفت و همچنین تغییر چشم‌انداز آینده حمل‌ونقل دریایی جهان خواهد بود. کشورهای نفتی از جمله ایران و عربستان سعودی با اعلام مخالفت با طرح کربن صفر دریایی، درخصوص پیامدهای اهداف بلندپروازانه این طرح به سازمان بین‌المللی دریانوردی هشدار دادند.

به گزارش اقتصاد سرآمد، ۸تولیدکننده بزرگ نفت و گاز جهان در تلاشندد مانع تصویب نهایی چارچوب خالص انتشار صفر کربن سازمان بین‌المللی دریانوردی در نشست کمیته حفاظت دریایی این سازمان در ماه اکتبر شوند. این کشورها شامل عربستان سعودی، امارات متحده عربی، ایران، بحرین، عراق، کویت، یمن و ونزوئلا در نامه‌ای به سازمان دریانوردی سازمان ملل هشدار داده‌اند که تصویب این توافق «زود هنگام» بوده و هزینه‌های سنگینی برای مالکان کشتی در پی دارد. به باور آن‌ها، مقررات جدید می‌تواند انگیزه استفاده از سوخت‌های گذار مانند ال‌ان‌جی و سوخت‌های زیستی را کاهش دهد و موجب فشار اقتصادی بر بخش کشتیرانی شود.

بررسی گزارش‌های رسمی منتشرشده حاکی از این است که در حال حاضر سهم صنعت کشتیرانی حدود ۲درصد از کل انتشار گازهای گلخانه‌ای در جهان است. بر همین اساس، در نشست هشتادوسوم کمیته حفاظت دریایی سازمان بین‌المللی دریانوردی در ماه آوریل، همه کشتی‌های بزرگ موظف به رعایت اهداف کاهش انتشار شده و در صورت عدم انطباق، جریمه‌های مالی پرداخت می‌کنند. درآمد حاصل از دریافت این جریمه‌ها قرار است

بازتاب

عضو کمیسیون انرژی مجلس:

مجلس زمینه‌قانونی حضور پتروشیمی هادر صنایع بالادستی نفت را فراهم کرده‌است

سید علی عضو کمیسیون انرژی مجلس گفت:مجلس زمینه قانونی تامین خوراک پتروشیمی ها را فراهم کرده و مجوزهای قانونی آن هم به دولت داده شده‌ است و تاکید شده که پتروشیمی ها در موضوع سرمایه گذاری

در صنایع بالادستی، در اولویت باشند.

به گزارش اقتصادسرآمد،مصطفی نخعی با اشاره به مشکلات و موانع بر سر راه توسعه صنعت پتروشیمی،به خانه ملت گفت:در حال حاضر صنعت پتروشیمی با سابقه ۶۰ساله در کشور، یکی از مهمترین صنایع ارزش‌آور برای کشور به شمار می‌رود و موضوع تکمیل زنجیره ارزش راه نجات صنعت پتروشیمی از ظرفیت‌های معطل مانده است.

نماینده مردم نهندان و سرپیشه در مجلس با اشاره به موانع و مشکلات موجود در حوزه پتروشیمی به خصوص در بخش خوراک و میعانات تاکید کرد: یکسری مشکلات در بخش پتروشیمی وجود دارد و یکی از چالش‌های بزرگی که پتروشیمی‌ها دارند، بحث تامین خوراک آنها است،مجلس زمینه قانونی آن را فراهم کرده تا بتوانند در صنایع بالادستی نفت حضور پیدا کنند و خوراک شان را برای خودشان استفاده کنند.

وی افزود:این ظرفیت قانونی وجود دارد و مجوزهای قانونی آن هم به دولت داده شده‌ است و تاکید شده که پتروشیمی‌ها در موضوع سرمایه گذاری در صنایع بالادستی در اولویت باشند.

نماینده مردم در مجلس دوازدهم به قطعی گاز برخی صنایع ازجمله پتروشیمی‌ها اشاره و بیان کرد: قطعی گاز باعث توقف فعالیت‌های پتروشیمی‌ها و صنایع فولادی شده‌ است و موانع ایجادشده در مسیر تامین خوراک برای واحدهای صنعتی به ایجاد اختلال در زنجیره تولید منتهی شده و در نتیجه اختلال در زنجیره تولید آسیب جدی به حوزه صادرات وارد کرده و نتیجه آن نیز عدم بازگشت ارز به کشور خواهد بود.

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، خاطر‌نشان کرد: این موضوع قابل توجه است که پتروشیمی‌ها با چالش‌های دیگری مانند تامین انرژی برای تولید منهای خوراک گاز و انرژی که برای فعالیت شان نیاز دارند،مواجه‌ اند و قطعاًرفع این چالش‌ها می‌تواند به توسعه صنعت پتروشیمی کمک کند.

ایران تحت فشار تحریم‌های آمریکا و با تولید روزانه حدود ۳میلیون بشکه نفت، این طرح را فرصتی برای غرب می‌بیند تا وابستگی به نفت خاورمیانه را کاهش دهد. مقامات ایرانی، از جمله وزیر نفت، تاکید کرده‌اند که بدون جبران خسارات اقتصادی، تهران حاضر به پذیرش مقرراتی نیست که صادرات نفتش را تهدید کند. این موضع، در حالی‌که ایران را در ائتلاف با عربستان قرار می‌دهد –علی‌رغم رقابت‌های منطقه‌ای– نشان‌دهنده یک همگرایی موقتی بر پایه منافع اقتصادی است. تحلیل‌گران می‌گویند: این تصمیم می‌تواند به‌عنوان اهرمی در مذاکرات هسته‌ای ایران یا تنش‌های خلیج‌فارس عمل کند، جایی که هر دو کشور بر امنیت خطوط کشتیرانی تنگه هرمز تکیه دارند.

در سطح ژئوپلیتیک نیز این جبهه‌بندی می‌تواند شکاف‌های شرق–غرب را عمیق‌تر کند. آمریکا که ابتدا از طرح حمایت کرد، اما بعداً به دلیل هزینه‌های صنعتی عقب‌نشینی کرد، حالا با عربستان همسو نشده و تهدید به «اقدامات تلافی‌جویانه» علیه حامیان طرح کرده‌ است. این امر، تنش‌های تجاری را افزایش می‌دهد، به‌ویژه در حالی‌که چین و روسیه –مخالفان بالقوه– بر بسترهای جایگزین مانند «ابتکار کمربند و جاده» سرمایه‌گذاری می‌کنند.

کاهش انگیزه استفاده سوخت‌های کم‌کربن

کشورهای مخالف همچنین در نامه هشدارآمیز خود اعلام کردند که الزامات «سخت و پیش‌رونده» کاهش انتشار در چارچوب خالص انتشار صفر، عملاً انگیزه استفاده از «سوخت‌های گذار کم‌کربن» مانند سوخت‌های زیستی و گاز طبیعی مایع‌شده را از بین می‌برد و این سوخت‌ها «نقش محدودی، اگر هم داشته باشند، در مسیر کربن‌زدایی ایفا خواهند کرد». به باور این کشورها، میزان کارایی گاز طبیعی و سوخت‌های زیستی به برآورد رسمی سازمان بین‌المللی دریانوردی از شدت انتشار آن‌ها وابسته است؛ موضوعی که همچنان محل اختلاف جدی میان حامیان و منتقدان توافق اولیه است.

حامیان معتقدند: خطر بی‌انگیز گسی در استفاده از «سوخت‌های گذار» از سوی این کشورها بزرگنمایی شده و این شبیه یک «تاکتیک ترساندن» است، زیرا مالکان کشتی در حال سرمایه‌گذاری روی کشتی‌هایی هستند که می‌توانند با ال‌ان‌جی کار کنند. سوخت ال‌ان‌جی گزینه‌ای ارزان‌تر و در دسترس‌تر نسبت به سوخت‌های سبز مبتنی بر هیدروژن

معاون مدیرکل دفتر راهبری و نظارت بر انتقال و توزیع برق:

مصرف سرانه انرژی ایران ۲ برابر میانگین جهانی است

سید علی معاون مدیرکل دفتر راهبری و نظارت بر انتقال و توزیع برق، تاکید کرد: مصرف سرانه مصرف انرژی در ایران حدوداً ۲ برابر میانگین جهانی است؛ اگر تنها مصرف برق را محاسبه کنیم، تقریباً یکسان هستیم اما به دلیل مصرف گاز، تقریباً دو برابر میانگین جهانی مصرف انرژی داریم.

به گزارش اقتصادسرآمد، رضا عفت‌نژاد با اشاره به مقایسه مصرف برق ایران و جهان گفت: بر اساس آخرین آمار آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)، میانگین سرانه مصرف برق در دنیا حدود ۳ هزار و ۴۲۷ کیلووات‌ساعت است. در ایران نیز اگر کل مصرف برق بر جمعیت تقسیم شود، این رقم به حدود ۷ هزار و ۷۰۵ کیلووات‌ساعت می‌رسد که حدود میانگین جهانی است. وی با تاکید بر لزوم نگاه جامع‌تر به موضوع انرژی افزود: در ایران همزمان از دو حامل اصلی انرژی یعنی برق و گاز استفاده می‌شود و همین موضوع، مقایسه صرف مصرف برق را تا حدی محدود می‌کند. به عنوان مثال، اگر تنها مصرف برق در بخش خانگی را مینا قرار دهیم، سرانه مصرف هر نفر حدود هزار و ۱۵۵ کیلووات‌ساعت خواهد بود. این رقم در کشورهایی مانند مصر حدود ۶۲۰ و در امارات ۴ هزار و ۴۰۲ کیلووات‌ساعت است. با این حال، برای ارزیابی دقیق‌تر، باید مجموع مصرف برق و گاز را همزمان بررسی کرد. معاون مدیرکل دفتر راهبری و نظارت بر انتقال و توزیع برق ادامه داد: با در نظر گرفتن گاز مصرفی برای تولید برق و تبدیل آن به معادل انرژی، می‌توان گفت هر ایرانی سالانه حدود ۳۰۷ گیگاژول انرژی (مجموع برق و گاز) مصرف می‌کند. این عدد در کشور مصر حدود ۴۷ گیگاژول است. همچنین در کشور امارات، با وجود مصرف بالاتر برق، سرانه مصرف کل انرژی (برق و گاز) حدود ۱۶۸ گیگاژول برآورد می‌شود که همچنان کمتر از ایران است. بنابراین ما نسبت به امارات ۲ برابر و نسبت به مصر ۷ برابر انرژی مصرف می‌کنیم. بنابراین برای تحلیل درست، باید همه حامل‌های انرژی را در نظر گرفت. عفت‌نژاد با اشاره به شاخص مصرف نهایی انرژی گفت: سرانه مصرف نهایی انرژی در ایران حدود ۲۵ تن معادل نفت خام به ازای هر نفر است؛ رقمی که نزدیک به ژاپن و بالاتر از میانگین جهانی (۱۳ تن معادل نفت خام) قرار دارد. در بخش خانگی نیز مصرف انرژی سهم قابل توجهی دارد و حدود یک‌سوم مصرف کل کشور را شامل می‌شود. سرانه مصرف انرژی در بخش خانگی در ایران حدود ۰۸ تن معادل نفت خام است که نسبت به میانگین جهانی که ۰۲۷ است، بالاتر است.

چهارشنبه-پنجم ۱۴۰۴-سال یازدهم-شماره ۲۴۰۵

آب و انرژی

انرژی

وزیر نفت: سهم دقیق گازوئیل از یارانه پنهان مشخص نیست

وزیر نفت با تاکید بر اینکه نمی‌توان میزان دقیق سهم گازوئیل از یارانه پنهان را در حال حاضر اعلام کرد، گفت: تدابیری برای مدیریت یارانه‌هایی که منابع زیادی را به خود اختصاص می‌دهد در نظر گرفته شده که در حال بررسی و تدوین است. به گزارش اقتصادسرآمد، محسن پاک‌نژاد در حاشیه جلسه هیات دولت، در پاسخ به پرسشی درباره میزان سهم گازوئیل از یارانه پنهان و برنامه دولت برای تصمیم‌گیری در زمینه مدیریت این امر، به ایستنا اظهار کرد: عدد و درصدی در این زمینه‌ها که دقیق، مستند و مبتنی بر گزارش‌های کارشناسی باشد، اکنون قابلیت ارائه ندارد تا بتوان میزان دقیق سهم گازوئیل از یارانه پنهان را اعلام کرد.

وی یادآور شد: اما در موضوع یارانه‌ها به‌ویژه در مواردی که برای تامین مصارف مردم، مجبور به واردات هستیم، گاهی به نقطه‌ای می‌رسیم که منابع زیادی از کشور به این موضوع تخصیص می‌یابد. برای این موضوع تدبیر کرده‌ایم که نیازمند همکاری مردم است و تهدیدات لازم در این زمینه در جریان بررسی و تدوین قرار دارد.

مسعود پزشکیان رئیس جمهوری ۷دی‌ماه سال جاری در صحن علنی مجلس برای دفاع از لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، درباره یارانه گازوئیل گفته است: برخی مصرف‌کنندگان ده‌ها میلیون تومان، حتی تا ۳۰ یا ۴۰ میلیون تومان یارانه گازوئیل دریافت می‌کنند.

۲۰آذرماه هم فرمانده کل انتظامی ایران در سفر به استان بوشهر به موضوع مقابله با قاچاق سوخت اشاره کرده و گفته است: در گذشته نزدیک، واردکننده سوخت بودیم اما با برخورد‌های قاطع با قاچاق، واردات این حوزه متوقف شد و این ظرفیت اکنون می‌تواند به صادرات سوخت از سوی وزارت نفت تبدیل شود.

محمدصادق عظمی‌فر، مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران ۲۷آبان‌ماه از توقف کامل واردات گازوئیل و کاهش روزانه ۴۰۱ میلیون لیتری مصرف نفت گاز خبر داده و گفته بود: با تداوم روند فعلی، ایران دوباره به صادرکننده فراورده‌های نفتی تبدیل می‌شود.

تولید روزانه ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین در پارس جنوبی

مدیرعامل مجتمع پارس جنوبی با اعلام اینکه پالایشگاه‌های سبیزده‌گانه این مجموعه آمادگی ۱۰۰درصدی تامین گازخانگی را دارند، گفت:روزانه ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین‌شده به خطوط سراسری تزریق می‌شود. به گزارش اقتصادسرآمد، غلامعباس حسینی، مدیرعامل مجتمع گاز پارس جنوبی در نشست شورای راهبردی این مجموعه با اشاره به اهمیت حفظ پایداری زنجیره تامین گاز در شرایط نامساعد جوی، گفت: پالایشگاه‌های پارس جنوبی با تلاش شبانه‌روزی متخصصان و کارکنان خود روزانه ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین‌شده را به خطوط سراسری انتقال می‌دهند.

وی افزود: از ابتدای امسال تاکنون بیش از ۱۶۳ میلیارد و ۶۰۶ میلیون مترمکعب گاز در سراسر پالایشگاه‌های پارس جنوبی شیرین شده و برای مصرف داخلی به شبکه سراسری تزریق شده است. مدیرعامل شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی با اشاره به برنامه‌ریزی تعمیرات اساسی پالایشگاه‌ها در سال ۱۴۰۵، بر اهمیت تامین به‌موقع تجهیزات و اقلام حیاتی مورد نیاز تاکید و بیان کرد: برنامه‌ریزی دقیق و منظم برای آغاز عملیات تعمیرات اساسی نیازمند تهیه کامل اقلام و تجهیزات حیاتی در کوتاه‌ترین زمان ممکن است.

حسینی با تاکید بر استفاده از روش‌های نوآورانه در تعمیرات اساسی پیش رو، گفت: با انجام مطالعات کامل و جامع، از تکرار کارهای گذشته پرهیز شده است و بهره‌گیری از روش‌های نو در بازرسی‌ها نیز توجه ویژه‌ای می‌شود.